

27 APRILA NA „UDARNI DAN ZA DOMOVINU“ učestvovalo je preko jedne četvrtine naroda banjalučkog okruga

Uveden prošle godine kao »darni dan za Domovinu« 27 aprila postao je dan velikih, jedinstvenih akcija širom našeg okruga. Poševan je Domovinu venoj izgradnji i prihvaćen od naroda.

Ovogodišnji 27 aprila proslavljen je nizom velikih i manjih akcija na sretanim radovima, opravci državnih i seoskih cesta, spremanjem materijala za građenje novih kuća, popravljaju mostova, mostova itd. Učešće naroda u svim sretovima bilo je zavisno od različitih. Priročno za sve što je sposobno za rad izašlo je na radništa. Priročno za »Udarni dan« otпочele su skoro mesec dana ranije. Niže to bio lak posao. Predviđajući su najkvalitetniji radovi, raspoređeni radne grupe, organizovano učešće zaprežne stoke i vajnotrebnijih motornih vozila za prevoz materijala itd.

Radnim akcijama pridruživali su se i vojnici Jugoslovenske Armije što je još više povezalo Učesnike i dalo 27 aprila sveopšti gradni karakter.

Prema nepotpunim podacima, a bez grahokovog sreza uzelo je Učesnika 175.982 građanskih i 25.308 pionira. Kandidati za prelazanje zastavice: prijedorski, prijedorski srez, gradovi Banja Luka, Kluč, Sanski Most, Dubiica i banjalučki srez.

ПРЉАВОРСКИ СРЕЗ ДАО ЈЕ БЕЗ ПИОНИРА И ВОЈСКЕ У ГРАДУ

16.029 RADNIKA

U prijedorskom srezu radilo je 16.029 radnika. Učestvovalo je 1130 kola za prevoz šunka na cestama, dok je na poljoprivrednim radovima učestvovalo 598 zaprežna. Na radovima u opravci i izgradnji puteva radilo je 2.000 deteta, ukupno broj učenika, to je opravljeno 130 km puta, najviše značaja i napravljeno 7,5 km puta novog seoskog puta. Izveženo je 1049 kubnih metara šunka na putenje mjesnog značaja, a na cestu državnog značaja 651 kubnih metar. Pored toga otпочelo je jarka pored državne ceste u dužini od 22 km, a koje je sirmomani selidima uzorano 1281 dužina zemlje i zasijano 279 kumica. Isto tako izveženo je i složeno na rušenja 40.003 komada cigle, napravljeno 39 mostova mjesnog značaja u dužini od 31 metra za okrenuće i obrabno 2 zgrade i dalo 16.000 preseromanih radnih časova. Poslije zavrešene akcije radnike su koncentrirali na kojima je govoreno o učinici i značaju akcije, nakon čega su poslani podržane delavci Savaznoj vladi u vezi donošenja Petogodišnjeg plana.

67,5 KM PUTA HASU TO I PORABNATO U MRKONJACOM SREZU

Velika redna akcija obuzvala je 9932 radnika (od toga 1300 pionira). Dato je 245 zaprežna za opravci sirmomanih porodičnima, 216 zaprežna za prevoz građe i 167 za prevoz šunka i materijala za nasipanje. Bilo je ukupno 578 zaprežna i 2 motorna vozila.

Glavna akcija bila je na opravci puteva, nastojeći je i opravljeno 67,5 km puta, prokopano i pročišćeno 1600 m kanala, napravljeno 5 prugova i 7 kumica.

Uzoran je 448 dužina i 87 m² zemlje sirmomanih porodičnima i državnog desbru. Učesjeno je 278 kubika građe za kuće, dovučeno 30 kubika građe, iskopane 4 krene, a za škole nabavljeno i doveženo 140 kubika kamena, cigle i prijedorski.

Posrani su 2 šumske rasadnike, na rušenja izveženo 90 kubika cigle, i 150 kubika upotrebljivog materijala.

Bilo je još niz manjih, lokalnih akcija.

Kluč

U ovom srezu na raznim radovima učestvovalo je 10522 radnika. Glavni radovi bili su građenje, a najviše radova bilo je za građenje, cilje na srusjenih zgrada i materijala. Za seoska naselja usječeno je 265 kubnih metara drveta. Za 3 krene usječeno je 55 kubnih metara drveta. Popravljeni su 15 seoskih puteva sredskog i lokalnog značaja i dužina 7,71 km. U dužini od 15 km, zasuta je mjesnog državnih cesta. Istuđeno je 60 kubika kamena, ukupno 6000 cigli, izveženo je 130 kubika kamena za putenje, usječeno 600 dirnaka za opravci gotovni koje se posuđavaju i izveženo 10 kubika deske na penani.

Postavljen je temelj za Dom, kulture u Kluču. Pored ovih radova izvršeni su još mnogobrojni radovi manjeg značaja. Po završetku radova, na radnim mjestima, sdrđavani su govori o spremanju prijedornog plana ovog sreza, a timo i našeg državnog Petogodišnjeg plana.

BEZ ПИОНИРА И ВОЈСКЕ У ГРАДУ

BANJA LUKA UČESTVOVALO JE 11.610 RADNIKA

U raznim preduzećima u gradu radilo je 1685 radnika. Na cesti Banja Luka — Sanski Most učestvovalo je 2255 radnika i 600 volnika. Na rusenju zgrada i radu dala je 11 kumica 200 radnika. Očišćeno je i složeno 56.000 komada cigle. Treći kvart dao je 182 radnika koji su očištili i složili 28.000 cigli. U tim radovima učestvovalo su još neke organizacije NP-a i ukupno je očišćeno i složeno oko 146.000 cigli. Drugi kvart je radio na prokopavanju kanala i očišćenju ulica sa 750 radnika. U trećem radovima sa 515 radnika. III kvart sa 823 radnika. Peti kvart je radio na prolaženju nove ulice u Dolcu i nasipavanju ulice sa 340 radnika. U prokopavanju kanala i očišćenju kvarta sa 1023 radnika.

Muska sirmomani je dala 2104 radnika, učestvovala škola 152. Učesjenici zantulila 300, žene IV kvarta 80, muška zantulika škola 122, i ostale razne organizacije NP-a na niz raznih akcija. Ukupno je, bez pionira i vojske radilo 11.610 radnika.

U BIHAČKOM SREZU UČESTVOVALO JE 54% UKUPNOG STANOVNIŠTVA

Na »Udarni dan« izasli su na razne radove 9530 radnika i 3120 pionira (54% od ukupnog stanovništva).

Radilo se uglavnom na popravcih puta državnih i seoskih puteva, oralo se sirtinji, sličena građa za seoske kuće, popravani mostovi i drugi manji radovi. Najveći kontingent radne snage bačen je na cestu i putenje poročito seoske koji su u vrlo lošem stanju.

Radilo se s najvećim elanom i voljom. Napominjemo da su se naročito isticali stariji ljudi i žene. Od mjesnih područja treba istaknuti Čavkice, Brkašić, Keštenovac i Izdaci koji su prebacili potpuni plan.

Na popravci puteva učestvovala je 521 zaprežna, stureno 2585 kubnih metara kamena i isto toliko razgrnutu, uređeno preko 70 km puta i iskopano preko 19 km jaraka. Uzorano i zasijano je 93 dunuma. Sasječeno je 860 kubnih metara građe, a doveženo 305 kubnih metara sa 292 zaprežne. Opravljena su tri mosta.

»UDARNI DAN ZA DOMOVINU« U BOSANSKONOVOM SREZU

Na radu je uzelo učesća 5236 ljudi, žena i omladine, a pomagalo je i na raznim radovima 490 pionira. Oralo je sirtinji 310 plugova, a 90 kola vozilo je razni materijal. Radilo se uglavnom na putovima, dovoženju građe i žetve, tesenju iste za poljeđine objekta i poplanske kuće. U grad Bos. Novom radeno je na uređenju parkova i očišćenju razrušenih objekata.

Banja Luka

Narod banjalučkog sreza pokazao je kroz ovu veliku radnu manifestaciju još jedan primjer svoje spontane i čvrste rješivosti da u obnovi i izgradnji, zemlje da sve svoje snage. Na rad je izaslo ukupno 21.262 radnih ljudi, žena i omladine, i u toku omogučavanja rada izvršena je kapitalizacija puta u dužini od 180 km, razasuto kamena na cesti u dužini od 13,7 km, te kubicirano 62 kubna metra kamena. Pored toga napravljeno je 26 dirvenih mostova razne dužine i 20 prugova, te usječeno, otեսeno i dovučeno 130 kubnih metara građe za obnovu kuća i izveženo kamena za cestu 130 kubnih metara. U popravci puta učestvovalo je 280 pari zaprežna dok je 33 para zaprežna uzorilo i zasijalo 82 dunuma zemlje. Osim navedenih radova za opravku ceste izveženo je 130, prebačeno 95 i stucirano 27 kubnih metara kamena. Napravljeno je novog puta u dužini od 6,5 km, dok je isto tako izveženo novog kamena u dužini od 150 metara. Pored ovih radova obavljeno je očišćenje šest školskih vrtova i 2 banjska parka, zatim krećenje jedne školske zgrade kao i opravka 6 oštećenih školskih klupa. Za obnovu zgrada izveženo je u ciglama strove ručne cigle 12.000 komada a 5250 komada cigle odveženo je.

AKCIJE U GRADU PRIJEDORU

U toku udarnog dana izvršene su akcije na mnogobrojnim radnim objektima. Opravljani su očišćenje i osposobljeni putevi u gradu i okolini. Srtšene su divlje neotrožene zgrade koje su bile sklone padu. Izvršeno je krećenje i ribanje prostorija u Fiskulturnom domu. Izpravno je fiskulturne igrališta i posuto pljeskom. Popravljeni su telefonski i električni linije i premješteni stubovi sa putu. Izradeno je prozora za sirmomani u vrijednosti 2.850,— dinara. Naročito je mnogo iskopano novih jaraka i očišćeno starih. 15 kola vozilo je na Mrakovici za građu i doveženo 15 kubnih metara. 25 kola vozilo je 100 kubnih metara građe, 10 kola vozilo je sa ulica 60 kubnih metara građe, 23 pluga oralo su zemlju sirmomanih porodičnima. Ogradeno je i gimnazijsko dvorište.

115 KM JARKA OČIŠTIO JE SANJSKI SREZ NA DRŽAVNOM PUTU

U sanskom srezu učestvovalo je 14.365 radnika sa 256 kola. Izveženo je 1.222 kubna metra kamena na cestu. Pored toga radilo je 470 plugova koji su uzorali po 121 dunum. Dajale je očišćeno 115 km, jarka na državnom putu, uređen je 1 park, popravljen 800 m, živice pored puta, nastojeći 15 kubni metara kamena na cestu, napravljeno i soba za vatrogasno opremanje, napravljeno je 140 km, seoskog puta i razgrnuto 156 kubnih metara šadera. Pored toga usječeno je za seoske kuće 77 kubnih metara drveta, dovučeno 27 kubika, stucirano je 15 kubika kamena, odveženo su 3 školske škole i doveženo 20 kubika kamena za spaljivanje krene.

1.100 DUNUMA UZORANO JE U SREZU BOSANSKA KRUPA

Na razne radove izaslo je 7860 radnika. Zaprežna je bilo 955 i uzorano je 1101 dunum. Usječeno je 641 a izveženo 372 kubika građe. Napravljeno je preko 22 km puta, a popravljen preko 37 kilometara ceste. Ukupljeno je 10.000 kg, željeza, napravljeno 4 mostića u dužini 25 m, jedan rasadnik za pošumljavanje. Složeno je 5000 komada cigle i 50 kubika kamena. Riolovane su 4 sirtinske kuće i nabavljen materijal na boljovoljni rad. Razgrnuto je 180 kubika tucanika na državnoj cesti. 150 radnika učestvovalo je u radu na pilani.

NA RADOVIMA U SREZU BOSANSKA GRADISKA UČESTVOVALO 10.123 RADNIKA

27 aprila 277 plugova uzorilo je 846 dunuma, a pobratno je 224 dunuma 30 traktora prebacilo te normu za 10%, izgradena su dva mosta, 29 zaprežna a opravljeno 10 prugova, očišćeno 50 kilometara jaraka, prikupljeno 95 kubnih metara kamena po jarcima, nasuto preko 10 kilometara puta, a sasječeno 950 metara živice pored puta. Izgradeno je 1000 metara kanala, ogradeno 200 metara ograde oko škole, utovoreno i istovoreno 88.000 komada cigle, te izgradena jedna krećena i izradeno preko 2 km, česte sa velikim ocravkama, a prosječeno i uravnato 3 km ceste.

U ovoj akciji naročito se istakao Mjesni odbor Narodnog fronta Bos. Gradiska koji je izveo 1500 radnika. Takođe su se istakli mjesna podružnica Kračević, Mačić, Trošići, Novo Selo i Sirmki Vakuf koji su prebacili predviđeni broj radnika i postigli vrlo dobar efekat rada.

U GRADU BIHAČU RADILO JE 3.593 RADNIKA

Na radu u navedenom preduzećima u Bihaču učestvovalo je ukupno 1203 radnika i to na uskoj putu, na željezničkoj stanici, na okružnom gradjevinskom preduzeću, na »fani, u GRADISKA-u i u Okružnom auto-transportnom preduzeću.

Radilo se na rekonstrukciji potoka Dobrenica kod Luka, na očišćenju grada od ruševina, na oranju i uređenju bašte Gradskog narodnog fronta i na poravnaniu terena na zemljištu stare bolnice. Efekat rada na nekim radilištima bio je sličedi: Na rekonstrukciji potoka Dobrenica skorovano je 2354 kubna metra zemlje, a 165 kubnih metara zemlje iskopano je za ciglanu. Iz grada je odveženo 380 kubnih metara ruševina. Sirmomani porodičnima uzorano je 240 dunuma zemlje.

Gradjevinska preduzeća na izvođenju svojih radovnih radova premašila su svokeodnevnu normu za 24,8%.

NA TERENU SRBAČKOG SREZA RADILO JE 8.387 RADNIKA

Rad je bio dobro organizovan i sve je izaslo na posao sa potrebnim alatom. Radilo se na prolaženju puta kroz Činju i Krućku, poplavu zemlje za ciglanu, srtšene drva za ciglanu i krećeno, važenju šunka itd. Radilo je 7215 radnika na raznim poslovima, zatim 882 kola sa ukupno i 290 plugova sa vlasnicima — ukupno znani radilo je 8387 radnika.

Prokopani je kilometar seoskog puta kroz Činju i kilometar kroz Krućku. Izveženo je 842 kubna metra i razgrnuto je 571 kubni metar. Očišćeno je 92 km, gava na dirvenom i seoskom putu, doveženo 240 kubnih metara drveta za ciglanu i 35 metara za krene, a prokopano je 42 km, zemlje za ciglanu. Sa 290 plugova uzorano je i delipolno kopano 535 dunuma dužina zemlje sirmomanih porodičnima a od ovih i zasijano 396 dunuma.

Radno se osam sati, a organizacija je jednako, podbaljena na prolaženju puta kroz Činju tako da je jedan dan radnika bio besposlan dva sata dok se nije uspostavila trava.

O

UČESĆE OSTALIH SREZOVA

U prijedorskom srezu oralo je 1086 plugova, a 16.368 radnika uzelo je učesća u svim akcijama.

U dubičkom srezu oralo je 300 plugova a radilo je 9.707 radnika. Kotorovarski srez dao je 6.460 radnika.

Glamočki srez 3.500 radnika. Drvarski srez 3.731 radnik. Petrovački srez 3.304 radnika. Cazinski srez 6.268 radnika. Velika Kladuša 5.420 radnika. Jajce srez 12.120 radnika.

НАР ДИ МА

Федеративне Народне Републике Југославије!

Велики дан борбе народног уједињења свијету. Први мај — славниче дана Народне Федеративне Народне Републике Југославије ове године први пут у блиском наближавању свог привредног и културног живота, у знаку борбе за успјешно спровођење Првог петогодишњег плана.

Прошли су тек двије непуне године од коначног ослобођења земље од коначног побједе над турским фашистичким окупацијама и њиховим домаћим издајничким снагама, од славног народног побједе над фашизмом и реакцијом. На дан Првог маја 1945. године, још није био ослобођен Загреб и још су војне борбе за ослобођење сјeverозападног дијела Југославије. Непријатељ и његови помагачи остварили су земљу разореном, опустошеном и величаном. По итаку, ми смо успјели да у том кратком раздобљу од двије године подигнемо из рушевина наше фабрике, рудника, железнице и путеве и да у најважнијим привредним гранама крајем 1946. достигнемо високу производну нивоу у неким гранама и да је пренамоћемо.

Како је било могуће постићи тај успјех, који чини да Југославија предњачи у мировној објави и изградњи, као што је предњачила у ослобођењу своје земље?

То је било могуће због тога што су наши народи окупљени око маршала Тита од првог дана ослободилачког рата водили аддукну и досљадну борбу не само против страних фашистичких окупатора, него и против изданике снага, разишавши што су се борили не само за уништење спољнег непријатеља него и за ликвидирање једне лоше државне организације и неправедног политичког и друштвеног поретка, а за остварење демократског и социјалног поретка. То је било могуће зато што су наши народи још у почетку борбе поставили у народно-ослободилачким одборима основу нове народне власти што су и у борбеном периоду остварили нове које силе изграђивали нови уставни поредак.

Са добијеним побједом у рату, подвојеним народно-ослободилачким борбама и уједињеним народом у Југославији је још једна од великих побједоносних државних које су се одмах свом снагом бацили на дјелу изграђивања државе и на обнови привреде. Успјех у обнови био је могућ јер су народи Југославије изишли из рата истински слободни и независни, као чиста заједница брских уједињених народа и јер су радије масе окупљене у општенародној организацији Народне Федеративне Народне Републике Југославије, био је још једна од великих побједоносних државних које су се одмах свом снагом бацили на дјелу изграђивања државе и на обнови привреде. Успјех је био могућ зато што је ослобођење наших народа њихом, сопственом вољом, што су се власти отргнати од експлоататора.

За такву своју народну државу, за таква нов привредни економски и друштвени поредак, радије масе развиле су нове инаке радни планови и хоризонт, свјесно да своје велике вјеру у тежињу, условима чине за своје сопствено благостање, за сопствену срећну будућност. Нови поредак, утемељен у Уставу Федеративне Народне Републике Југославије, био је још једна од великих побједоносних државних које су се одмах свом снагом бацили на дјелу изграђивања државе и на обнови привреде. Успјех је био могућ зато што је ослобођење наших народа њихом, сопственом вољом, што су се власти отргнати од експлоататора.

Са свим тим постигнутом је у протворм догодинашњим периодом не само обнова привреде, него су створени и услови за систематско привредно и културно развојничко изградњу народне привреде.

Трудовици!

На пољу привредне обнове и изградње ви се одијелили исто оноко велику и одлучну побједу, као што је била велика и одлучна ваша побједом у рату. За побједу одлучну је постављање Првог петогодишњег плана, што ви сами за себе претставља нову велику побједу наших друштвених маса и народне државе, трудишћу коју умињавате у прах и пепео све глупе које се још неки изданици измишљају лажни и клевете на рачун нове Југославије. Али, право, потпуна побједом, и борба за ту побједу још стоје пред нама. Према

ма стоји величанствена борба за успјешно извршавање петогодишњег плана и не само за његово извршавање, него и за његово пренамоћење.

Нико данас у Југославији осим шашица туђин поткопује, и нико у иностранству осим реакционарних криваца једно не сумња да ће наше трудишћине масе у велику побједу и извојачи. Јаство за побједу је све што смо досад урадили; јаство је у чврстим темељима народних држава, у чврстим и стабилности политичким, друштвеним и привредним односима и финансијској ситуацији. Јаство је у нераздорној чврстој братству и јединству наших народа, у чврстој и са јединственом, све активнијом општенародној организацији Народне Фронтне.

У садашњем посматраном свијету, где су још многи народи широком свијету припадници да вода тежињу ослободилачку борбу за своју независност, гаје империјалистички безобзирно наду за економским, политичким и стављеним подјављивањем малих народа, гаје се мале државе културно и привредно, мањинама мањинама жерлицу унутарни живот многих народа, умијесто рада не обнови видимо само политички и привредни као и нова државна путошће, Југославија је изданицима и империјалистичким политичким, економским и друштвеним односима, Југославије пружа свијету доказ за конак је постигнућа способна демократија новог, нишће тим, што могу постићи народи кад су истински слободни и независни, кад је државна власт и народна привреда заштити у рукама народа, кад влада истински равноправност народа, кад су радије масе ослобођене од експлоатације, кад је читав народ окупљен око једне иниси, око једног програма и једне активности у јединствено општенародној организацији коју је наш народи фронт.

Народи Југославије имају право да живе са великим братством са савременим Социјалистичким Савезом у борби за праведан мир и споразум међу народима на бази њихове равноправности и њиховог сопственог интереса, против ратних хулија који жадра да унаве човјечанство у нове катастрофе. Они развијају све тврђије пријатељске односе са брским савременим народима и њиховим народним демократијама, које се борбе да мир и правду. Они уједињавају и развијају пријатељство и тијесну привредну сарадњу са хрбским албанским народом и његовом Народном републиком, Народу Југославије прате са симпатичном активношћу и развојем цијело свијете у борби за праведан мир и за признање права сваком народу да живи слободан од империјалистичких угњетављања.

Народи Федеративне Народне Републике Југославије!

Покажите у даљем изграђивању народне државе, у изградњи органа народне власти, у уједињавању и развоју свога братства и јединства у спровођењу петогодишњег плана, коју имовину стваралачку снагу могу развити слободни народи свијетски свог циља!

Радици и раднице,

На нама лежи остварење основног задатка петогодишњег плана: планси индустријализације и електрификације, изградње тежак индустрије, подлоге развоја свих осталих привредних грана и независности земље. Развијајте што широку вашу радну памет и уларини рад, тако да извршите задатке своје државне власти, да се одлучно борите против дисциплину, учвршћујте и развијајте даље моћне силе радника и селанца — савез свих трудишћина. Оствариће и пренастије план у количини и у квалитету производа, развијајте свијест о потреби рационалног искоришћавања и чувања машина и алата, штедне силовине и материјала. Јачајте социјалистички сектор народне привреде ради ликвидирања привредне и техничке зависности, развоја економске и обрбане силе земље, ради подизања општег благостања и културног нивоа свих трудишћина.

Селаци,

Петогодишњи план је план ликвидације зависности наше пољопривреде, план побољшања и социјалних и економских услова животног стандарда селанства, план пријатног земљорадничког посидиња, да би се унапредило метод нашег рада, да би се побољшало снабдијевање села индустријским производима, подигло квалитет нашег живота и културног нивоа. Негајте и заш културног нивоа. Негајте и заш културног нивоа. Негајте и заш културног нивоа.

план развијања народног здружества и план помоћи селачким радним друштвима. Петогодишњи план је још доказ да народна држава сјерно испуњава обавезе које је преузела у Уставу према радном селштву. Испуњујте сјерни план и обавезе отуле и борите се против шпекуланата на селу. Чувајте и развијајте савез са радницима и свим осталим трудишћинама, јер је у том савезу јединство нашег напретка и боље будућности.

Радица интелектуалци,

Као што си вјерно била с народом у ослободилачкој борби и у периоду привредне обнове, тако стави и сада све своје силе на расположење народној држави за што успјешније спровођење петогодишњег плана који отвара свијете перспективе развоја наших народа. Развијајте и усавршавајте своја знања и својој науку, како би могли одговорити изазовима задатка које вам поставља петогодишњи план.

Инженери, техничари и стручњаци,

Умножите све своје силе и способност за извршавање петогодишњег плана, у велику стваралачку дјела, да би осигурали брзо развитак народне привреде на модерној техничкој основици да би привредна државна власт остварила била што боље икономски и оплобно, како би се што успјешније остварило план индустријализације и електрификације и наши отаџбина што прије подигла у културном погледу.

Занатлије,

Сврбујте на спровођење петогодишњег плана допуну радом и услугама остало привредне гране. Ви можете да дате и да изградите многе потребне стручњаке. Развијајте, уз државну помоћ, своје знање, своје производне силе и дјелничке и подизајте општег и нашег сопственог благостања.

Оплагини,

Прва у народно-ослободилачкој борби, најборљивији најотрпанијани на бојном пољу и у мирној изградњи земље, оставили и у једном и у другом примјер оплагини цијело свијете, остварили су да сада велика дјела, остварили су стваралачку дјела, окупљени у јединственом и развијају своје знање да би уједињени у првом редовима грађевина срећније будућности наших народа.

Мене Југославије,

Ви сте досљадно својом активномшћу и преданомшћу показали шта могу своје народно дјелничке истински ослобођење и заштво развоја наше земље. Чувајте свијете трајно привредне борбе, развијајте све могуће активности у свим сферама народног живота, свјесно на привредном и културном подизању наше отаџбине.

Трудишћини,

Испуњујте Првог петогодишњег плана биће велика и слава битке од чијег искоришћавања и развоја наше нове народне државе и изградње великих темеља за остварење дјелне и срећније будућности наших брских уједињених народа. Дате стваралачку дјела, окупљени у јединственом редово око свог великог вође маршала Тита.

Жајко Први мај, дан борбе свих трудишћина свијета за бољу и срећнију будућност наше отаџбине.

Све снаге за спровођење Првог петогодишњег плана, за индустријализацију и електрификацију наше земље!

Све снаге за развијање народне демократије, за мир и благостање наших народа!

Планси државе Брских Савремених Савезу, борбу за праведан мир и заштво наших и угњетаваних народа!

Брским подвизав савремених народима и њиховим народним демократијама!

Поздрав свима људима, генеретима и народима који се шром свијета боре за демократију против империјализма и ратних хулијама и за праведан мир и напредак човјечанства!

Иницијала Федеративне Народне Републике Југославије!

Иницијала херојски Југословенски Армији Народне Фронтне, алијансе савеза трудишћина и интелектуалци!

ИЗВРШНИ ОДБОР НАРОДНОГ ФРОНТА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Омладина банјалучког округа у припремама за Први мај

Први мај ове године, године у којој почињемо са извршењем петогодишњег плана, омладина Титове Југославије слави даваним новим ученицима, раданим новаторима и поздрављеним новим радницима и изградњом земље. Омладина је прогласила Првог маја у 1947 год. долази за великим резултатима које је постигла извршавањем задатка пријатних у ову 1947 год. и среталима за свој велики радни дотовор за II Конгресу Н. О. Бића.

За вриеме бивш неародни рејима, Први мај био је дан смотне наше партизанске радничке и студентске омладине, одражан демонстрацијом против прогона, хапшења и убијања руковођа радничке класе. Сваког Првог маја на тим прославима граблила би Зеница, Витковић, Митровица и др. радничке класе најбоље људе, који на тада не би клонили, наставиљући са пјесмом:

»Хало у коло робљаци
Слозно заиграјмо
Митровику зајевајмо
Ко да те слободо»

Та напредна омладина спремила нама је још једна терза за рад, енергија под којима се наји народи доћу до бољег и срећнијег живота. Још тада се омладина борила против изградња и мученија радничке класе стваралачки разне планове до заворима и казионима, објектију потпуно сигурни када ће моћи да заневаљу задрпе ститове своје апотеке робљаци пјесме:

Митровику зајевајмо
Та жеља нашаће.

Без жеља испунила се протом трагичног Каранджовића. Дошли су дан кад је наша омладина узрети док у руке, отпочела са борбом за остварење тежња биланде наредних својих претходника. Први мај у бишој Југославији и за вриеме рата прослављен је један мањи дио омладине, а данас Први мај слави сваки омладине и сваки пошени припадник државне радника и селанца. Народна држава Југославије, слави омладину свих нација, те је данас Први мај код нас данас опште државни празник, празник јединства радника, селанца и поштене интелекције.

Омладина нашег округа спремајући се да прослави Први мај спрема се и за II Конгресу омладине наше Републике. Гађе год има омладине и рде год постоји и један омладине било је и у свакој држави стити се парма, праве се акције, осећа се веома производна, а иза свега тога крије се »Промисаоко такмичење«. Омладина нашег округа, претрзао омладину Корзачу и Грмоца у првомоисаоко такмичењу оправдала је повјерење Народа и омладине друге државе, који у тој елефату борбу омладине са великим искуством стећеним у рату. Према непотпуном подацима омладине нашег округа у припремама за Први мај помозла је у извршењу обавеза које су нају претрзао прилима на II Конгресу Н.З.А. Бића извојачи такмичење осталим окрузима, помагала у извршењу плана и извршила следеће:

Дала је 33.339 радних дана, засађено је 15.559 воћка, оћењено је оћењено 186.299 воћка. Оћењено цијело на ривевану 42.938, оплењено поља 3.577 м, узорно 3.485 дунума земља, проведено и оћењено 26 партизанских гробова, усечењено 50.796 комада прута, обрздено 18 школских баши, дога 389 претрди, профитно 16.948 кнџица и сјењо.

Поред тога омладине нашег округа учествовала је 100% у раду на ударином дана доворима, спремила разне производе омладине, оћењеноја и такмичења се у отпрми радних бригади, и тако доћела Први мај.

Нека нама је сретан велики празник радних народа Први мај!

Срдачно

Svestrano razvijajte udarništvo u radu i novatorstvo u proizvodnji!

Припремајући се за просlavu 1 maja rudnik Lauš je svakog meseca prebacivao proizvodni plan

Uslovi rada u rudniku Lauš vrlo su teški. Sloj uglja debelo je svega 1—1,5 metar (dok je u Kakinju npr. 4, a u Banovcima i do 80 metara debljine). Kvalitet uglja slabiji je, i ugali za pijaletu mora se prečišćavati. Mesta, gdje su naslage vode i bolje ne koriste se radi ceste i potoka. Vade-nje ovog uglja smatralo se i ne kopaju zbog potrebnog zaštitnog sloja.

Pa ipak u rudniku Lauš odvijalo se prvomasko takmičenje radnih društava u jami »Rakovica«, takmičenjem ostalih radionica i odjeljenja u vanjskom prometu.

Proizvodnja rudnika Lauš je svakog meseca veća od predatne u porudčenju za 1938/39. godinu. Tako npr. u oktobru 1946 je za 88% veća nego u oktobru 1938. U januaru o. g. je za 160% veća nego u januaru 1939, a u februaru je čak za 324% veća (desilo se da je rudnik tog meseca 1939 izbio minimum a ove godine istov. meseca maksimum proizvodnje).

Takmičenje se odvijalo prema proizvodnom zadatku rudnika, koji je uvijek bio ispunjen i prebačen. U januaru o. g. npr. Lauš je dao 27,5% više uglja nego što je predviđeno proizvodnim zadatkom u februaru 10,9%, a u martu 3,4% tj. prema potrebnom potrebnosti.

Najbolja radna društva u jami »Rakovica« je družina broj 1 sastavljena od končara Đurđić Jure, pomoćnika končara Vučić Jovana i vozača Dračić Muharema. Ova družina uvijek prebaci normu, a u takmičenju je prebacivala prosječno za 27%.

Radna družina broj 15 — Domazet Stipo, Josipović Jozo i Domazet Niko — prebacuje normu za 23%, a najviše prebacuje normu radna družina u redlisti broj 3 (Sabanović Halli, Saradžić Vaso i Cvjetković Niko) za 38%. Iako je rezultat ove družine najveći najboljom se smatra družina broj 1 radi težeg terena i nepovoljnih uslova terena na kome radi.

Milje Vlačić koji radi u kovaničar organizovan je izradu lamskih kolica od otpadaka u kojima je rudnik jedu no vrijeme oskudjevao. Pored toga što je okvao npr. po 25 spojnica za vagon dok bi prosječan radnik okvao 8 do 10, usudio je mnogo materijala.

Bravar Peršić Viktor uredno je održavao i uređivao lamsku postrojenja, a kad je bila trovaka vode u jami, iako bez puni potrebnog krovčeta uspio je sa postrojenjem za desetak dana osposobiti radiliste za rad.

Električar Halimić Šuto proglašen je za udarniko pošto su njegovim za-

laganjem i brigom pregovorianje električnog motora u električnim porudženjima vrlo rijetka polava.

Bila je jedna velika kolektivna akcija radnika vanjskog prometa. Tako je cisterna koja je godinama težala neupotrebljiva osposobljena. U cisternu se prebacivao benzol koji za sada leži u završili cisterne radnika u porudrumu i izdožen osobnosti da sa završali. Prevazna sretna su također bila poseban problem. Najviše se zalažeo drug Franjo Tomljenović. On je npr. od raznih dijelova sastavio motor i osposobio jedan »Ford« koji je inače bačen u staro vozilo.

Kulturno-prosvjetni rad odvijao se sa mnogo poteškoćama, a naročito su imala uspjeha i dobri početni stručna predavanja o problemima sela. Izdijeljena je i t. d. Analfabetski tečaj postavljen je solidno i traje četiri meseca. Ovih dana završava se tako da u rudniku neće biti nepismenih porudruma. Kulturno-prosvjetna aktivnostinja potpomognuta su i organizacijom je Narodnog fronta i radu. Tako je Društvo za kulturni saradnja sa SSSR-om organizovalo predavanje i usmene novine, a srednjoškolska i studentska omladina dolazila je nekoliko puta sa raznim programima.

SASKIN JUSUF

Končar rudnika Rakovica kao končar svojim poštovanim radom i dobrom organizacijom posla uspio je da na redlisti pod vrlo teškim uslovima rada, da sa svojim radnim kolektivom prebaci normu za 23%. Zahvaljujući upornom radu drug Saskin uspio je da pronade nove naslage uglja i tako omogućiti eksploataciju u novim rezimima. Za postignuti uspjeh u radu prebačen je za udarnika.

KOSIĆ NADA

Kao omladinka još prije rata bila je vezana za radnički pokret, učestvujući u radu sa narednom radničkom omladinom. 1942 godine godine izšla je na slobodnu teritoriju i stupila u redove Narodno-oslobodilačke vojske. Po oslobodnju zemlje vraća se u Banju Luku i stupa na posao u tvornici čuvane. U tvornici rad, kao saradnica kupčica cigareta na fabrikacionom odjeljenju Stuparčić na poziv sivača u potpunosti svoj položaj, nastavlja sa savjesnim i udarničkim radom i kao takva potaje udarnik. Na ona se nezadovoljava sa postignutim uspjehom, radi još bolje i brže i postaje dvostruki udarnik. Prebacuje normu za 22,7%.

Uspješan rad Okružnog automobilskog preduzeća u Banjoj Luci

U radu na obavljajući i kvalitativnom poboljšavanju saobraćajno-transportne službe u banja-lučkom okrugu, vrlo dobre uspjeha, postiglo je do sada Okružno automobilsko transportno preduzeće u Banjoj Luci. Porudrumo odmah na oslobodnju u zemlji u uslovima kada su saobraćajne prilike zbog razorenosti saobraćaja bilo vrlo teške, ovo preduzeće je sa svojim voznim parkom znatno pomoglo u radu na obnovi kao i potpunom sređenju saobraćajnih prilika u banja-lučkom okrugu. Sve do june meseca prošle godine funkcioniralo je ovo preduzeće pod upravom bivšeg DASP-a, te je nakon njegove reorganizacije pretvoreno u samostalno preduzeće Okružnog narodnog odbora. Kao glavni zadatak preduzeća u toku prošle godine bilo je uspostavljanje i uredenje lamske postrojenja, tako i teretnog saobraćaja da bi se obezbijedilo pravovremeno transportovanje hrane, siemena, krmiva i građevinskog materijala potrebne za obnovu oštećenih naselja u čemu su postignuti došli dobri uspjehi. Pored već postignutih putničkih linija Banja Luka—Okučani, Banja Luka — Derвента, Banja Luka — Kotor Varoš, uspostavljene su u toku prošle godine za koder i putničke linije Banja Luka — Jaleče, Prilodor — Bos. Dubica, te seznanska linija Banja Luka — Slatina. Na ovim linijama prevezeno je u toku 1945 godine ukupno 120.460 putnika, dok je samo u toku 1946 prevezeno ukupno 486.025 putnika. Teretni saobraćaj prevezeno je u toku 1945 godine 120 vagona razne robe, a u 1946 godini 6390 vagona, što predstavlja značajne rezultate u radu preduzeća. U ovočišnjem prvom kvartalu, tj. u toku prvih četiri meseca prevezeno je na putničkim linijama 124.435 putnika čime je norma prebačena za 47%. U isto vrijeme prevezeno je teretni saobraćaj 1050 vagona na raznoj teretu, tako da je plan prevoza prebačen za 930% prema za sproživom teretnom parku. Preduzeće takođe raspolaže sa sopstvenom

Androšević Anto, prvi racionalizator fabrike duhana u Banjoj Luci

U duhanskoj tvornici u Banja Luci, pegle za lipljenje cigareta bile su sa indirektnim zahtjevanjem, naime, toplina se na nož za lipljenje i sušenje cigareta prenosi sa dva dijela pegle. Sa ovim dvostrukim zahtjevanjem trošila se velika količina topline, zbog čega cigaretna mašina »Rapid« nije mogla da skoristi svoju punu brzinu, što je rezultiralo velikim škarciranjem cigareta.

Noževi i ulošci na ovim peglama su se vrlo brzo trošili i često mijenjali, što je bila posebna mana ovih nepraktičnih pegli. Uspostavljen novih pegli, koju je novinu u duhanskoj tvornici uveo električar drug Androšević, izbjelilo se indirektno i dvostrukim zahtjevanjem, čime je znatno smanjena potrošnja električne energije, a s tim i često mijenjanje noževa, jer su novi četiri noževi tako reći nerazmjerno duhana u cranku velikoj mjeri, kako je to bilo prije dok se služilo »stari« peglama. Učinjena je i velika ušteda u potrošnji cigaretpapira, što za duhansku industriju mnogo znači. Možemo polmiti koliki će tek značaj imati ovaj promolazak kad ka budu uvele sve naše duhanske tvornice u zemlji, jer se do sada sve one služile starij nepraktičnim peglama.

radionicom od osam odjeljenja u komunalnih motornih vozila. Ova radionica je snabdjevena sa svim potrebnim strojevima i alatom i u mogućnosti je da obavlja sve vrste opravki, dok je odjeljenje za vulkaniziranje u stanju da dnevno vulkanizira po 25 komada unutarnjih guma. Zalaženjem radnika u toku prvomaskog takmičenja, preduzeće je uspjelo da u predjelu održavanja autobusa, prebaci normu za 16,0%, dok je na teretnom saobraćajnom održavanju prebačena za 11,2%, a u mjesecu travnju čak i za 14%. Isto tako kolektiv radionice čao je za opravku kamiona i drugih vozila u toku prvomaskog takmičenja 3.623,5 radnih sati. Pošto preduzeće nema potrebne garaže, ove godine predviđa se izgradnja veće garaže u koju će se moći smjestiti 35 vozila.

SEČEN FRANC

Automehaničar i partivoda radione broj 2, ističe se kao veoma vrijedan i poduzetan radnik. 3 puta je nosio prelazne zastavice najboljeg radnika u ovom preduzeću. Nagraden je sa 2.500 — dinara.

Sa svojim grupom uspio je raditi na odstranivanju nedostataka na trošnim autobusima i sa uspjehom je održavao vozni park autobusa u danima najveće zime i snježnih nanosa. Osposobio je Dieselov motor »Krupp« gdje osim što je izvršio ciljehu opravku, probašao je i sitne dijelove kao što su elementi za pumpu za ustrcavanje goriva i dizel. Popravkom tog motra postignuta je ušteda na gorivu oko 50% pošto je u tom autobusu silom palika bio ugrađen benzinski motor koji je uslijed preopterećenja trošio gorivo iznad svih granica.

ŠARIĆ HAJBERA

Radnika pakovanih cigareta pokrivljenim radom na ručnom pakovanju u pak četiri puta je prebačio po zadržavanju sa prebačenom normom od 23,56% vrednog plana državnog Petrova.

БУМИШИЋ ХАСАН

Radnik mašinokrijačeg odjeljenja svojim zalaganjem u proizvodnji prebacio je normu za 53,76%. Proglašen je prvi puta za udarnika.

Radni kolektiv rudnika Ljubije u mjesecu aprilu prebacio proizvodni plan za 30%

Radni kolektiv rudnika Ljubije u naporima za ostvarenje privrednog plana u okviru planske proizvodnje postizao je u toku prvomajskog takmičenja vrlo dobre uspjeha, lako je u prvih mjesecima takmičenja hladno zimsko vrijeme otežavalo radove, ipak vremenske nepošte nisu mogle umanjiti radni elan ljubijskih rudara i njihove napore za uspješno izvođenje proizvodnog plana. Putem racionalizacije proizvodne radni kolektiv rudnika Ljubije u mjesecu februaru uspio je da od kolektivnih normi pojedinih radilišta pređe na individualnu normu i na taj način znatno smanje proizvodne troškove. Poboljšanje vremenske prilika u prvoj polovini mjeseca malo znatno se odrazilo i u polaganom tempu rada rudara. Četvromesečni rad proizvod-

nje i isporuke u prvomajskom takmičenju ostvaren je u potpunosti a u ovom mjesecu čak i premašen za 30%. Isto tako uspjeh su polednji rudari da u poslednju produktivnost radu prebace predviđenu normu za 50% pa čak i 67%. Kao priznanje za postignuti uspjeh u proizvodnji u pravu rudnika dođjela je poledur čime nagrade a kolektiv iskopa rudnice dobio je pored nagrada takode i lijepo uređenu knjižnicu sa 165 koga za savremene literature koja će znatno pomoći podizanje teoretskog nivoa rudara rudnika Ljubije. Kao najbolji od udarnika pokazao se u radu rudar Nezirović Hakija koji je uspio da prebaci normu za 69%, zatim Viđaković Mato za 63% kao i novotar Valentić Matija koji se osobito ističe u svom racionalizatorskom radu.

Новатар МАТИЈА ВАЛТИЋ

Новатар друг Матија Валтић, син Андрија металског радника рудника Љубије, рођен 7 октобра 1904 године у Земуну.

Након свршеног лимарског заната 1923 године изолозио је разна предузета ради усавршавања. Године 1943 ступио је активно у Народно-ослободилачку борбу за ослобођења. По ослобођењу наше земље почео је радити у Љубији. Затекла је порушено предузеће и радионице са стројевима. Пристигло је размишљању како да осposиби стројеве за рад. Наштао је кустод од «фреза машине и пришао њеном поправку, те је успио да је усаврши и да на њој ради ножене за други строј за резанье навоја који се нису могли до тада у Љубији израђивати у тиме убрзао рад на резану навоја за 600%. За исту «фрезу» машину израдио је нови апарат за дијелене (Тај апарат за израду зупаника). Дале, кроз рад, направио је прецизни (сенсатор) за одвајање воде од бензина. Извршио је исправку «хобил машини» који су мањакли главни дијелови, за рад исте машине је обавезу да је оправи за два мјесеца а својим залагањем успио је да је оспособи за мјесец дана. Дале, указала се потреба на «оборку» за товог рудача који је стао да ради узвјед испрошенисти «лижик и пумпине». Оне су израђене од разних творива у нашој земљи и нису се могле добити. Он је успио израдити на други начин и поључио добре резултате, те из помоћ њих данас бавео ради.

На основу његовог рада проглашен је од стране предузета новатором-ударником.

ПОПАРИЋ БЕЋИР

Старији радник Творнице Дувана резач дувана пожртвованим радом пребацио је норму за 41,04%.

ЗСРИЋ МАРКО

По други пут постао ударник рудника Љубије по записану рудар, рођен 1897 године у селу Агињима, срез Бос. Нови округ Барња Лука.

Као рудар учествовао је за остварење радничких права у штрајку у Љубији руднику 1929 године и био у штрајком одбору. Када је наша земља била од стране непријатеља окупирана он је међу првих био отпуштен из посла као борац радничких права. За вриеме Народно-ослободилачке борбе био је стално међу партизанима. По ослобођењу наше земље одмах је ступио на рад у руднику Љубији, схвативши да је сад његова земља и пристигло активне у рад да би се што прије оспособио поручени рудар за рад. Са својим залагањем он је стално пребањивао остварену радну норму за 60-70% и као такав био проглашен Првог маја 1946 године ударником што му је мало још повећало пострек за рад и повољним још јачим «војним залагањем» био по други пут проглашен ударником у мјесецу новембру 1946 године.

СМАЈИЋ ЗЕХРА

Старија радница Творнице дувана. Први пут била је везана за раднички покрет, 1944 године повукла се на ослобођену територију и по ослобођењу Вања Луке наставља рад у Творници на сортирању листа. Пожртвованим радом пребацила је норму за 87,60%. Проглашена је први пута за ударника.

СЕЈВАН НАМИД У потпуности шхвати задатак радничке класе и обновити земље и као такав приступи ударничком раду. Са великим радом и пожртвованошћу достигао је двоструки ударник са пребањеном нормом за 33,42%. У творници ради као стројо-бравар.

Прослава маја 1947

Био је,
и још је у земљама неким
дан крваво борбе
робова рада,
А сад је у земљи овој,
младај Републици Титовој,
празник побједоносне снаге
трудбеника села и града.
Заставе нових радних побједа
носимо у овом мају!
с радошћу, што бруји
од хукања нових машина,
снагом, што расте
до неслухених ширина и висина,
у радном хоројству,
о којем на свима странама свијета знају.

Из срца народа
кроз напоре мишица и ума
родиле се,
превалене,
нове ударничке бригаде!
Мјеснај бројне статистике
пред успјесима војним
трудбеника одлучних
да нови живот граде.

И узвијем
заносом новим
полазе радом безбројим
у новој радне битке,
у зоре будућих данај
Милујину омију гледају
на објасјима видјичима
гигантски остварења
првог петогодишњег плана.

Погледај
у овом прољећу
кроз силе обриси нове
из црне пустоши дигитих
бијелих, сунчаних зграда!
И ако се за година мало
потсјетити шта остави прошлост
села
и умце градске
нећеш моћи да познати,
сеуда ће стајати дјело
хоројског народног рада.

Пјесма младај тракториста
одвајања у овом дану
с пјесмом рудара,
металаца,
с грађаном јединству,
пјесмом града и села
трудбеника са земље
из фабрике,
с идеји братства
што је у заједничку борбу повела.

Кроз брда наша
тутње пономотне
али тај тутњ,
надмашују
нова експлозије у стијену
куда ће вољом младај
да крену трачнице друге.

Полет
ослобођене снаге
спавље је у овом дану
трудбеника
чија свијест
кроз стварање
се више расте,
чија је јединствена мисао
у првом привредном плану
из кога ће
нова будућност народа
да израсте.

И сваки нови мај
нова је, даљња етапа
с побједима све већим
с погледом у ново видике,
То је застава рада
над селима и градовима развита
То је застава побједи
под вођством
Партије и Тита!

Жене бањалучког округа кроз првомајско такмичење раде на остварењу Петогодишњег плана

15. априла ове године одржан је у Бањој Луци састањак свих среских руководљаца АФЖ-а из нашег округа. Конференцији су присуствовали делегације из Централног одбора АФЖ-а, ВАНДА НОБОВИЋ, секретар и БРАНИКА САВИЋ, те члан нашег Земљског одбора другарице НАДРА ПАТИЋ.

Ова конференција је сазвана да би се кроз извјештаје и дискусију о досадашњем ушешћу жена нашег округа у извршавање фронтског привредног плана и кроз рад на културном унапређењу утврдила организациона чврстина АФЖ-а и да се на крају дискусије изведу закључци и поставе задаци који ће организацији сигурнијим и бржим корацима да поведу напријед у периоду планске изградње.

Из поднесених извјештаја о досадашњем раду видјела се самонамичност и иницијативност жена, огроман напор да се сачува све што је стечено рођењем крваву, видјела се проницителност у постављању задатака на суделовању у привредном раду и у готовост да се на лицу места одолевају сваки омажи који би покушали да унесе пометку у радне маже и њихов радни план.

Жене Приједора осим рада на обнови насеља, отварања домова за старостанци, као и обављањима баште дјечак дома раде плански и свестрано на проуљивању околна града и села. Другарице грађанке сију сјеме за расад поврће и но-

такмицања измињу себе које ће имати бољи повратак, мишћу кућу и уређајни дворик.

Из дискусије се видјело да су се у свима среским оформиле радне чете у којима жене активно учествују.

Последњи поднесених извјештају у ушешћу на спровођењу привредног плана и дискусије по томе донесени су закључци и постављени конкретни задаци о даљњим објектима организације жена на територији нашег округа као сљедећи:

Да се организације учествују на теј начин што ће се планирати среских одбора АФЖ-а редовно одржавати, што ће се на тим састањима држати реферата са дискусијом овод уздизања чланства и што ће секретаријат, као језгро организације, бити оперативан, стално ићи на терен, по сталити и провјеравати извршење задатака и на лицу места одржати помоћничке одборе да се задаци изврше.

Да центар задатака које се постављају пред организацију буду привредна питања у вези са петогодишњим планом, и да се организације учествујује кроз задатке привредног карактера.

Да се обавезе у петогодишњем плану примају према величини и снази газдинства и то по конкретним задацима (сјетва, припремање сјеме за поврће, гајења живина, пчеларство, хигијена жене и одгајање дојчади итд.).

Да се поред привредних створа културно-просветне екипе у које би ушле жене

Рад и стање средњих школа бањалучког округа

Непосредно по ослобођењу земље на бањалучком округу отворило је неколико гимназија и средњих школа гдје ове прије рата уопће није било. Тако је отворена гимназија у Драву, Санском Мосту, Цазини, Крупи и још неким мјестима. При овим три школама отворени су државни средњошколски интернати, у које су сјимштени сиромашни ученици.

Просвјетно одељење даје детаљне упуте за рад у свим школама. Осјећа се недостатак наставног кадра. У свим школама редовно се одржавају стручне конференције наставника. На тим конференцијама наставници врше раслођење рада, дискусију о методици и обради градива. Ради малобројности наставника су доста оптерећени са радом, те често у школама наставници предлажу стручне предмете.

Од 544 часа колико се недељно одржи у 21 одељењу мушке гимназије у Бањој Луци, 223 часа предлажу нестручни наставници, а остало стручним послобама. При овом стручном послобама у ваншколском раду, те се тако на методске стране одољављују крупније грешке и недостаци у раду наставника.

Поред редовног учења и наставе, у гимназијама и АФЖ-у отворено је и рад на кружацима. У гимназији у Драву, Мркоњић Граду, Санском Мосту и у учитељској школи у Бањој Луци, служе за пример другим школама резултати рада по кружацима. У овим школама наставници дају знатну помоћ у раду по кружацима учествујући непосредно у раду истих. У неким гимназијама, као у мушкој и женској бањалучкој, затим у гимназији у Босанској Крупи ио ради се и по кружацима и у школи у потовоу авијације. У Босанској Дубици неки ђаци су искључиво ради тога што нису утајили учествовања у кружацима. То нема занемарити и треба тражити други начин и преко интернати и преко оmlадинске организације да се баш најбрије сабије ученици увуку у систем рада по кружацима.

Просјечан успех у свим средњим школама бањалучког округа није задовољавајући. Од 3740 ученика-ца из 14 средњих школа у округу на полугодшту је попуњено следећим бројем ученика-ца, а добар успех показале су 2000 ученика-ца. Ово није задовољајући успех, према још у више школе било оправданих и објективних тешкоћа и незгода које су утицале на успех, али ипак ипак иду, да се нападимо у трећој школској години просјечно ослобођења успех је могао бити дјелово бољи.

Мјерило при давању оцјена ученичка кола наставника и приликом давања оцјена неуредно и различито. Има школа код којих проценат добрих ученика достиже 70 па макар и 80%. Тако ипак у гимназији у Санском Мосту пролазних оцјена у првом полугодшту је 2000 ученика-ца, 77,3% је позитивних оцјена, у гимназији у Мркоњић Граду 82,5%, док је код друге гимназије проценат добрих ученика дјелово мањи. Гимназија у Босанском Новом има следеће пролазних оцјена 45%, женска гимназија у Бањој Луци 46,3%, Босанској Дубици 48,2%, а мушкој гимназији у Бањој Луци 50% је пролазних оцјена.

То се значи да је критеријум наставника при давању оцјена различит. У једној школи сурвише строг, док је код друге одат сурвише благ. То се нарочито штетно одражава код прелазка фака из једне школе у другу. Разлика у том критеријуму наставника се одржи броју одличних и врло добрих ученика-ца. У мушкој гимназији у Бањој Луци на 953 ученика долази свега 17 одличних ученика, од 193 фака у дубичкој гимназији има следеће одличних ученика, од 131 ученика у гимназији у Санском Новом има најмање одличних ученика, а само тројица су врло добрих оцјена. Док је у тим гимназијама такво стање, од 158 ученика у гимназији у Мосту, од 131 ученика у 20 одличних, а у Мркоњић Граду на 63 ученика-ца гимназије долази 6 одличних ученика-ца. Исти је случај и са гимназијом у Цазини.

У неким школама број ученика који су пали из три или више предмета оданих интернати и приликом давања оцјена напомену. У мушкој гимназији у Бањој Луци 250 фака је пали из три или више предмета, а 218 ученика је пали из једног или два предмета у учитељској школи у Бањој Луци од 137 фака има пролазних оцјена 89 фака, што значи да је 66,9% добрих пролазних оцјена. То је релативно добар успех. Овакво неуједначност у оцјенама можемо срести и код наставника једне

те исте школе. Тешко да одговара стварном стању чињеница да код неких наставника ђаци једног одељења имају сви добру оцјену, а код других из другог пролазних оцјена, а код трећих слабу оцјену. Тако је у случају са 111 разредом женске гимназије у Бањој Луци, гаје ни једна ученица нема слабу оцјену из математике, док 50% ученица овог разреда има слабу оцјену код друге наставнице из књижевности. Оваква неуједначност није логична, и треба пронајати методе рада да се ове грешке избјегаву ради оћнар успеха наставе и рада у нашим школама.

Владање код свих ученика на свим средњим школама, а посебно код ученика-ца, који разарају је задовољавајуће. У округу свега 25 ученика има врло слабу оцјену. Гимназија у Драву, Мркоњић Граду, Петровцу, Цазини и Јајку уопће није извршала ученичка никејна књижевна, најбољих у Бањој Луци, у којој 15 фака има врло слабу оцјену. Такође у истој гимназији 252 ученика-ца имају укор разредног старејашине. Погодним мјерама напредности на свим средњим такмичењима гимназија са другим гимназијом у постигнућу сваки бољих оцјена — најлакше ће се поправити владање фака.

Изаостајења фака из предавања најчешће је у свим школама. У мушкој гимназији у Бањој Луци код завршетка првог полугодшту на сваког ученика долази је просјечно по 16 неоправданих часова изостајења из наставе, а у женској гимназији у Бањој Луци на сваку ученицу просјечно је долазило по 21 неоправдана часа. У Драву и Цазини код фака гимназије најчешће је број неоправданих часова изостајења иза предавања, треба пронајти начин да се слични број неоправданих изостајења. То је углавном задатак оmlадинске организације, која се са тим треба обављено позабавити, јер су изостајења из наставе велико зло за ученика.

Однос ученика и наставника један проблема другим је углавном добар, користан и другарица, али се ипак не само оловачки и на слободан демократски стајалиште према другим, међутим, ако се не мисли само на пасиван користи однос, него на активан и присну сарадњу фака и наставника у решавању свих проблема школе, и сагласно извршавања постављених задатака, онда још увијек нема у свим школама и наставницима и приликом давања оцјена, фака би у свим појединостима требало бити. Одговорност за такво стање углавном лежи на наставницима и оmlадинској школској руководној, као и на воспитанима по интернатима, а много мање на ученицима како и на њих отпада добар дио одговорности, а нарочито у погледу давања оцјена, а нарочито приликом давања оцјена.

У неким школама ђаци са сурвише изостајања из ваншколског рада, што се нарочито дешава у гимназији у Бос. Петровцу и Бос. Дубици. Основни задатак наше школске оmlадине јесте учење, а потом остали рад. Не смије се дозволити да се пређе у другу категорију, тако да се на основу паролне мјером ученици поједини фака немасно излазе са колективних радних одбора и извршавају радни план, што се нарочито дешава у бањалучким гимназијама. И ово питање је недовољно са радом и задатима оmlадинске организације.

У школама је ученик велики пропуст што се нису редовно у негде никакво одржавали састајци са родитељима ученика. Сви састајци, као и редовни састајци наставника са школским оmlадинским руководством, јесу ипак за рјешавање многих проблема и извршавају радни план, што се нарочито дешава у бањалучким гимназијама. Сличној организацији просветних радника у решавању свих ових проблема треба да узме знатног учешће. Заједничким снагама много лакше и брже може отклонити све грешке и недостатке у средњим школама бањалучког округа. Оmlадинско руководство свих школа у округу требају се темелито запознати да се до краја школске године поправе слабе оцјене фака, као би што већи број ученика могао ићи на изградњу оmlадинске пруге Шамац — Сарајево. Зато треба учити и радити под паролом: «Слаб ученика-ца не може ићи на Оmlадинску пругу, а не ићи на пругу је велика срамота за свако оmlадинца-ку».

Жене Приједора на раду

са меделом, у село као свој друг другарицама селанцима. Осим се поред продуктивнања вде града и села чини и економски корисан пријед, јер је своим сирејет овога среза пријед у знатнијим количинама гајео поврће те су гаљичане села били грах, кролицр и нешто мало кнуса.

У срезу државском другарице поред обавеза свога плана да учествују у свим фронтским акцијама узеле обавезу да попомгу оним женама чију су дјеца отишла из оmlадинског прију.

Жене срза Велика Кладуша су поред обавеза свога плана да учествују на поправљању школа и обнови насеља узеле и обавезу да из узгоја пероди сваке домаћинство одојач најзастан број од свога домаћинства и да као ред школских кућинама. Оне ове и толику статистику у својим радима излагају о својим ушешћу на радним акцијама на остварењу привредног плана. Овај одбор рада и на еманципацији наших муслиманки овога среза и то кроз њихово успостављање у свему привреду. Велики број њих ради и обављајући сваку обавезу да би им се омогућило сурвишање занемте или школе.

Истог дана одржан је састајак и градског одбора АФЖ-а у присуству другарица из Ц. О.

Ова јавна конференција учиниће пререкретну у раду наше организације у округу. Навео смирење у раду, даје од стране другарица из Ц. О. учиниће да уведе наших жена у спровођење нашег петогодишњег привредног плана бод користи, боље и веће.

које имају изјасна стручне знања које би пошле недовољно и прагматична на села да помогну у просјекљавању наших селанки. У ту сврху да се одрже предавања о њиховим послобама, сјеме за поврће, гајења живина, пчеларство, хигијена жене и одгајање дојчади итд. да се постављају задаци на извршавање задатака по стручном послову.

Да се посетити већа планска муслиманска кама из заосталејих крајева у гајењу и обављавању поврљака, гајења пероди и у кућној радности.

Да се спроводе систематски, брига о радној мoнолизацији сиромаша. Да се уз помоћ појединачних патронати, над ратном рoсoди да би им се омогућило сурвишање занемте или школе.

Истог дана одржан је састајак и градског одбора АФЖ-а у присуству другарица из Ц. О.

Ова јавна конференција учиниће пререкретну у раду наше организације у округу. Навео смирење у раду, даје од стране другарица из Ц. О. учиниће да уведе наших жена у спровођење нашег петогодишњег привредног плана бод користи, боље и веће.

AKTIVISTI I PIONIRI U KVARTALNA RADU ZA NASU SUMU

У kvartir poduzeo je akciju na posumljavanju Starčevice. 19. 0. n. radilo je 50 omladinaca i frontovača koje su zasadili 4000 sadnica borove šume.

U kvartir poduzeo je akciju na posumljavanju Starčevice. 19. 0. n. radilo je 50 omladinaca i frontovača koje su zasadili 4000 sadnica borove šume. U kvartir poduzeo je akciju na posumljavanju Starčevice. 19. 0. n. radilo je 50 omladinaca i frontovača koje su zasadili 4000 sadnica borove šume. U kvartir poduzeo je akciju na posumljavanju Starčevice. 19. 0. n. radilo je 50 omladinaca i frontovača koje su zasadili 4000 sadnica borove šume.

